

Konstitutionsutskottets betänkande 2018/19:KU32

Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2018, m.m.

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna. Vidare föreslår utskottet att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som behandlas i betänkandet. Motionsyrkandena rör frågor om genomförande av EU-bestämmelser, e-samråd om EU-arbetet, konsekvensanalyser om den personliga integriteten och om utsläpp av växthusgaser, lättläst svenska i Statens offentliga utredningar och märkning av propositioner med berört utskott.

Behandlade förslag

Skrivelse 2018/19:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2018.

Sju yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2018	6
Genomförande av EU-bestämmelser	10
E-samråd om EU-arbetet	14
Konsekvensanalyser om den personliga integriteten	16
Konsekvensanalyser om utsläpp av växthusgaser	18
Lättläst svenska i Statens offentliga utredningar	20
Märkning av propositioner med berört utskott	21
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Skrivelsen	24
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	24
<i>Tabell</i>	
Tabell Andelen anställda kvinnor (i varje grupp) vid kommittéväsendet	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2018

Riksdagen lägger skrivelse 2018/19:103 till handlingarna.

2. Genomförande av EU-bestämmelser

Riksdagen avslår motion
2018/19:1843 av Jan Ericson (M).

3. E-samråd om EU-arbetet

Riksdagen avslår motion
2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 27.

4. Konsekvensanalyser om den personliga integriteten

Riksdagen avslår motionerna
2018/19:896 av Betty Malmberg (M) och
2018/19:2588 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 13.

5. Konsekvensanalyser om utsläpp av växthusgaser

Riksdagen avslår motion
2018/19:2733 av Jonas Eriksson m.fl. (MP) yrkande 10.

6. Lättläst svenska i Statens offentliga utredningar

Riksdagen avslår motion
2018/19:2253 av Per Lodenius (C).

7. Märkning av propositioner med berört utskott

Riksdagen avslår motion
2018/19:369 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2.

Stockholm den 11 juni 2019

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Marta Obminska (M), Matheus Enholm (SD), Linda Ylivainio (C), Mia Sydow Mölleby (V), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Bengt Eliasson (L), Mikael Strandman (SD), Jonas Eriksson (MP), Erik Ottoson (M), Erik Ezelius (S) och Fredrik Schulte (M).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens skrivelse 2018/19:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2018. Enligt 9 kap. 9 § riksdagsordningen ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa verksamheten inom de kommittéer som har tillsatts på grund av regeringens beslut. Det har inte väckts någon motion med anledning av skrivelsen.

I betänkandet behandlas även sju motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 om lagstiftningsprocessen. Motionsyrkandena rör frågor om genomförande av EU-bestämmelser, e-samråd om EU-arbetet, konsekvensanalyser om den personliga integriteten och om utsläpp av växthusgaser, lättläst svenska i Statens offentliga utredningar och märkning av propositioner med berört utskott.

Utskottets överväganden

Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2018

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2018/19:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2018 till handlingarna.

Skrivelsen

Regeringen redogör i skrivelse 2018/19:103 för verksamheten i de kommittéer som har tillsatts efter beslut av regeringen. I kommittéberättelsen redovisas alla tillfälliga organ som har tillsatts på grund av regeringens beslut. Det gäller såväl traditionella kommittéer med uppgift att utreda en viss fråga som andra tillfälliga organ som har fått en bokstavsbezeichnung. Sistnämnda organ är samtliga organ inom Regeringskansliet.

Kommittéberättelsen innehåller uppgifter om kommittéernas sammanläggning, redogörelser för kommittéernas arbete under den tid berättelsen avser samt uppgifter om kostnaderna för kommittéarbetet och fördelningen mellan kvinnor och män i kommittéerna. Kommittéberättelsen innehåller även sak- och personregister. Uppgifterna avser 2018.

Under 2018 tillsattes 68 kommittéer, vilket är 3 färre än under 2017 (skr. 2018/19:103 s. 14 och skr. 2017/18:103 s. 15). Under 2018 avslutades 72 kommittéer; motsvarande siffra för 2017 var 80. De totala utgifterna för kommittéerna var under 2018 ca 450 miljoner kronor (skr. 2018/19:103 s. 268). I summan ingår utgifter för konsultationer, vilka uppgår till ca 40 miljoner kronor.

När det gäller fördelningen mellan kvinnor och män i kommittéerna framgår det att statistiken endast omfattar dem som under det redovisade året varit förordnade i en pågående kommitté (s. 12). Syftet är att redovisningen ska kunna jämföras med den årliga sammanställning av statistik i statliga myndigheters styrelser som lämnas till riksdagen i andra sammanhang.

Inom gruppen ordförande m.m. är andelen kvinnor och män 48 respektive 52 procent, vilket innebär en minskning av andelen kvinnor med 3 procentenheter jämfört med föregående år (s. 270). Inom gruppen ledamöter är andelen kvinnor 47 procent och andelen män 53 procent, vilket innebär en ökning av andelen kvinnor med 2 procentenheter jämfört med föregående år. När det gäller gruppen sakkunniga m.m. är andelen kvinnor 55 procent och andelen män 45 procent, vilket är i princip oförändrat jämfört med föregående år. Samma gäller inom gruppen sekreterare och övriga där andelen kvinnor är 60 procent och andelen män 40 procent.

Av kommittéberättelsen framgår att en uppföljning av kommittéernas ålderssammansättning genomfördes under 2016 (s. 12). Uppföljningen visar att andelen unga i kommittéerna är lägre än andelen unga i befolkningen. Av totalt 714 ledamöter är 12 (eller 1,7 procent) mellan 20 och 29 år. Befolkningsandelen för samma grupp är 13,6 procent. Medelåldern i kommittéerna är ca 52 år. För att uppmärksamma frågan togs det under 2018 fram ett elektroniskt faktablad om ungas representation i kommittéväsendet och tillgängliggjordes i Regeringskansliet. En ny kartläggning av ålderssammansättningen i kommittéväsendet planeras äga rum under 2019.

I skrivelsen hänvisas till konstitutionsutskottets granskning av kommittéväsendet (bet. 2017/18:KU10). I granskningen uppmärksammade utskottet att redovisningen av utredningarnas sammansättning i kommittéberättelserna varierade, att det ibland saknades titlar på de som medverkade och att redovisningen varierade mellan departementen. Utskottet framhöll att det ligger ett värde i att redovisningen är enhetlig och transparent och att regeringen borde överväga vilka principer som i denna del ska gälla för redovisningen i framtiden.

Av skrivelsen framgår att den anpassning som konstitutionsutskottet efterfrågat har genomförts när det gäller de kommittéer som tillsattes under 2018 (s. 10).

Övrigt

I förarbetena till diskrimineringslagen (2008:567) diskuterades bl.a. frågan om när ett arbete kan betraktas som kvinnodominerat. Av förarbetena framgår att en måttstock för när det kan anses råda underrepresentation är om arbetsgivaren har mindre än 40 procent av ett kön i den aktuella typen av arbete (prop. 2007/08:95 s. 503 och 540). Konstitutionsutskottet har använt denna måttstock vid tidigare granskningar av regeringens utnämningssmakt och jämställdhet bland utnämnda myndighetschefer och chefer vid utlandsmyndigheter (bet. 2009/10:KU10 s. 129 och bet. 2011/12:KU10 s. 97).

Tabell Andelen anställda kvinnor (i varje grupp) vid kommittéväsendet

År	Ordförande m.m.	Ledamöter	Sakkunniga m.m.	Sekreterare och övriga
2003	35	46	46	53
2004	34	45	47	54
2005	39	46	47	55
2006	42	44	47	54
2007	41	44	49	53
2008	35	45	47	52
2009	35	44	46	53
2010	35	44	46	56
2011	32	44	47	56
2012	32	43	50	60
2013	37	44	51	59
2014	38	45	50	61
2015	41	46	52	61
2016	50	46	55	63
2017	51	45	54	60
2018	48	47	55	60

Källa: Konstitutionsutskottets genomgång av skrivelse 103 för respektive riksmöte fr.o.m. 2003/04 t.o.m. 2018/19. Siffrorna fr.o.m. 2012 baseras på den nya mätmetoden.

Sedan kommittéberättelsen 2013 redovisas könsfördelningen i kommittéerna enligt en ny mätmetod. Den statistik som numera tas fram omfattar endast dem som under det redovisade året har varit förordnade i en pågående kommitté. Enligt den mätmetod som användes tidigare inkluderades även de som någon gång hade varit förordnade i en kommitté som fortfarande var pågående (skr. 2012/13:103). Utskottet konstaterade i sitt betänkande att de olika mätmetoderna inte leder till några väsentliga skillnader i redovisningen av könsfördelningen i kommittéerna (bet. 2012/13:KU23 s. 6).

Utskottet har tillfört uppgifterna från årets kommittéberättelse till sin genomgång av andelen kvinnor i var och en av de fyra grupper som redovisats i regeringens kommittéberättelser sedan 2003. Genomgången redovisas i tabellen ovan och baseras för 2003–2011 på den tidigare mätmetoden och för 2012–2018 på den nya mätmetoden. Som framgår av tabellen har kvinnor i gruppen ordförande m.m. ofta varit underrepresenterade under den undersökta perioden. Under senare år har denna grupp varit praktiskt taget jämnt könsfördelad, men under 2018 sjönk andelen kvinnor till 48 procent. I gruppen sekreterare och övriga har andelen män ökat till 40 procent under senare år, så gruppen anses enligt diskrimineringslagen inte längre vara underrepresenterad. Under 2014–2016 var män underrepresenterade i gruppen sekreterare och övriga.

Tidigare behandling

Våren 2017 noterade konstitutionsutskottet att det rådde en jämn könsfördelning i tre av fyra kategorier anställda vid kommittéväsendet (bet.

2016/17:KU24 s. 8). Vidare noterade utskottet att andelen kvinnor var i majoritet i gruppen sekreterare och övriga. Utskottet framhöll att det är viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning inom alla grupper. Vidare välkomnade utskottet regeringens översyn av kriterierna för redovisningen i kommittéberättelsen och kommittéregistret som hade gjorts med anledning av utskottets påpekanden i granskningar om samordnare inom olika politikområden och om det parlamentariska inslaget i kommittéväsendet (bet. 2015/16:KU10 och bet. 2016/17:KU10). Utskottet såg positivt på de vidtagna åtgärderna, bl.a. att det hade tagits med uppgifter i kommittéberättelsen om parlamentariska referensgrupper och annat parlamentariskt samråd.

Utskottet konstaterade våren 2018 att det rådde en jämn könsfördelning i tre av fyra yrkeskategorier anställda vid kommittéväsendet (bet. 2018/19:KU39 s. 9). Det gällde däremot inte gruppen sekreterare och övriga även om utskottet noterade att andelen män hade ökat det senaste året. Utskottet framhöll att det är viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning inom alla grupper. Vidare välkomnade utskottet att regeringen hade inlett ett arbete med att anpassa redovisningen av titlar på dem som medverkar i kommittéväsendet med anledning av utskottets granskning av kommittéväsendet (bet. 2017/18:KU10). Med beaktande av det anförda föreslog utskottet att regeringens skrivelse skulle läggas till handlingarna. I denna del finns i betänkandet ett särskilt yttrande (SD).

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet vill inledningsvis framhålla att kommittéberättelsen ger värdefull information om kommittéernas sammansättning och verksamhet. Utskottet noterar att det råder en förhållandevis jämn könsfördelning i tre av fyra yrkeskategorier anställda vid kommittéväsendet. Vidare noterar utskottet att andelen kvinnor är i majoritet i gruppen sekreterare och övriga. Det är enligt utskottets mening viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning inom alla grupper. Utskottet välkomnar den anpassning av redovisningen av utredningarnas sammansättning som har genomförts i kommittéberättelsen med anledning av utskottets påpekande i granskningen av kommittéväsendet (bet. 2017/18:KU10).

Med beaktande av det anförda föreslår utskottet att regeringens skrivelse läggs till handlingarna.

Genomförande av EU-bestämmelser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om genomförande av EU-bestämmelser.

Motionen

I motion 2018/19:1843 av Jan Ericson (M) begärs ett tillkännagivande om överimplementering av EU-lagstiftning. Motionären menar att Sverige bör införa en huvudregel om att nationella krav inte ska gå över minimireglerna i EU-lagstiftningen.

Gällande ordning m.m.

Av artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) framgår att när Europaparlamentet och rådet gemensamt, eller rådet eller kommissionen utövar unionens befogenheter ska de anta bl.a. förordningar och direktiv.

En förordning ska ha allmän giltighet och ska till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat. Ett direktiv ska i fråga om det resultat som ska uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken det är riktat, men ska överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt.

Även om utgångspunkten är att förordningar inte ska genomföras nationellt förekommer det att förordningar ställer krav på att medlemsstaterna anpassar den nationella rättsordningen, t.ex. inför effektiva sanktioner, om förordningens regler inte efterföljs i landet, eller omvänt, att nationella bestämmelser som står i strid med förordningen upphävs.

Direktiv måste däremot regelmässigt omsättas nationellt, och det är medlemsstaten som väljer hur direktivet ska genomföras för att uppnå det eftersträvade resultatet. För att medborgare och företag ska kunna tillgodogöra sig vad direktivet syftar till måste det dock genomföras genom bindande regler.

Ett direktiv måste analyseras utifrån vilken rättslig grund det är fattat på, dess syfte och allmänna uppbyggnad. Direktiven kan innehålla bestämmelser som syftar till att uppnå olika sorters detaljeringsgrad (ramdirektiv eller sektordirektiv) och olika sorters harmoniseringsgrad (minimiharmoniserings- eller fullharmoniseringsbestämmelser).

Ett fullharmoniseringsdirektiv syftar till en fullständig harmonisering av det rättsområde som direktivet omfattar. Den nationella lagstiftningen får inte på detta område avvika åt något håll från det rättsläge som ska uppnås genom direktivet, såvida det inte finns stöd för det i själva direktivet. Medlemsstaterna

får nationellt reglera sådant som inte omfattas av direktivets tillämpningsområde, under förutsättning att det nationella regelverket står i överensstämmelse med övrig EU-rätt.

Av ett minimiharmoniserings- eller minimidirektiv framgår den minsta gemensamma nämnare som samtliga medlemsstater måste uppfylla inom det område som harmoniseras i direktivet. Medlemsstaterna har möjlighet att gå längre än vad som följer av direktivet, dvs. införa strängare regler som ger en högre skyddsnivå eller är mer förmånliga, så länge den nationella lagstiftningen är förenlig med EU-rätten i övrigt.

Ett direktiv kan innehålla både fullharmoniserings- och minimiharmoniseringsbestämmelser.

Av Statsrådsberedningens cirkulär 14 Riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter (kansliet för samordning av EU-frågor, 2010-12-16) framgår att föreslagna unionsrättsakter ska analyseras noggrant i ett tidigt skede av förhandlingen. Vidare sägs att en konsekvensutredning bör upprättas i ett så tidigt skede som möjligt och redovisas i beredningsunderlaget i samband med att nya förslag eller ändringar i unionsrätten läggs fram. En vägledning för hur dessa konsekvensutredningar kan göras ges i statssekreterarskrivelsen från den 13 juni 2008 om riktlinjer för arbetet med konsekvensutredningar i Regeringskansliet. Om kommissionen har gjort en konsekvensutredning kan den tjäna som underlag. I cirkuläret betonas även vikten av att en analys av eventuella åtgärder som går utöver unionsdirektivens krav (s.k. gold-plating, se nedan) görs ur såväl ett förenklingsperspektiv som ur unionsrättslig synvinkel.

Rapporter

Regelrådet och Näringslivets Regelnämnd (NNR) har genomfört ett gemensamt projekt om gold-plating. Det engelska ordet för att förgylla (gold-plate) används som ett begrepp för situationer där det nationella genomförandet av unionslagstiftning går utöver vad en rättsakt kräver, utan att för den skull ge upphov till fördragsbrott. Begreppet analyseras i rapporten med titeln Att tydliggöra gold-plating – ett bättre genomförande av EU-lagstiftning (Atthoff och Wallgren, 2012). Det är enligt rapporten svårt att sakligt diskutera olika genomförandalternativ och analysera gold-plating eftersom det är ovisst vad som avses med begreppet. Rapportförfattarnas slutsats är därför att en definition av begreppet som är allmängiltig och användbar för Sverige borde beslutas på regeringsnivå för att få genomslag. Vidare bör en minimiprincip införas. Den skulle innebära att miniminivån enligt EU-lagstiftningen ska vara vägledande för regelgivaren vid genomförandet men att om det finns skäl att överskrida denna nivå ska det tydligt beskrivas och effekterna för företag analyseras och redovisas i ett offentligt dokument.

Frågor om gold-plating tas också upp i Svenska institutet för europapolitiska studiers (Sieps) rapporten 2012:4 Att göra rätt och i tid –

Behövs nya metoder för att genomföra EU-rätt i Sverige? (Hettne och Reichel). I rapporten anförts att det naturligtvis kan tänkas finnas goda skäl att nationellt genomföra en rättsakt på ett sådant sätt att genomförandet kan bedömas innebära gold-plating. Tillfogas ska, enligt rapporten, emellertid att företeelsen, även om den är rättsenlig, inte av kommissionen anses vara god genomförandesed, eftersom det kan leda till kostnader som annars hade kunnat undvikas.

Pågående arbete

Regeringen gav i juli 2017 Statskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för och lämna förslag till utökade uppgifter för Regelrådet (N2017/04846/FF). I uppdraget ingick att utreda förutsättningarna för att utöka Regelrådets arbete med införlivande av EU-lagstiftning och att lämna förslag på om och hur Regelrådet bör beakta huruvida nya och ändrade regler är utformade med hänsyn till den digitala utvecklingen.

Statskontoret redovisade uppdraget i januari 2018 i rapporten Fler uppgifter för Regelrådet (rapport 2018:1). Ett av förslagen i rapporten är att rådet bör arbeta mer med EU-lagstiftning och digitalisering. Statskontoret föreslår att Regelrådets arbete med kommissionens konsekvensanalyser utvecklas på två sätt. Rådet bör dels göra fler granskningar av kommissionens konsekvensanalyser, dels även ha ett digitaliseringsperspektiv i granskningarna av svenska konsekvensutredningar. Statskontoret föreslår att det ska bli obligatoriskt för Regeringskansliet att skicka kommissionens konsekvensanalyser på remiss till Regelrådet på samma sätt som gäller för granskningar av svenska konsekvensanalyser. Statskontoret anser vidare att det saknas förutsättningar för att ge Regelrådet utökade uppgifter vid införlivandet av EU-lagstiftning utöver granskningen av konsekvensanalyser. Förutsättningar saknas också för att ge rådet i uppgift att arbeta med tidigare införlivad EU-lagstiftning.

Statskontorets förslag bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Våren 2014 behandlade utskottet ett motionsyrkande om att tillsätta en kommission för att granska unionsbestämmelsernas tillämpning (bet. 2013/14:KU26 s. 18 f.). Utskottet framhöll att Regelrådet ska bistå regelgivarna med att granska konsekvensutredningar av förslag till unionsrättsakter som bedöms ha stor påverkan på företaget i Sverige och lämna råd om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Vidare konstaterades att det i Statsrådsberedningens riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter pekas på vikten av att en analys av eventuella åtgärder som går utöver unionsdirektivens krav (gold-plating) görs ur såväl ett förenklingsperspektiv som unionsrättslig synvinkel. Därmed avstyrkte utskottet motionsyrkandet.

Även våren 2016 behandlade utskottet en motion om tillämpning av EU-bestämmelser (bet. 2015/16:KU17 s. 39 f.). I sitt ställningstagande konstaterade utskottet att det samarbete mellan många länder som unions-samarbetet innebär har medfört vissa svårigheter att upprätthålla kraven på enkelhet och klarhet i de svenska reglerna och att det finns en risk att genomförandet av EU-rättsliga regler leder till en mer omfattande reglering i Sverige än nödvändigt. Vidare konstaterade utskottet att det bedrivs ett betydelsefullt arbete inom EU för att förenkla gällande regler och lagstiftning. Utskottet noterade att det framgår av Statsrådsberedningens riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter att föreslagna unionsrättsakter ska analyseras noggrant i ett tidigt skede av förhandlingen och att det i riktlinjerna även pekas på vikten av att en analys av eventuella åtgärder som går utöver unionsdirektivens krav görs ur såväl ett förenklingsperspektiv som unionsrättslig synvinkel. Utskottet, som inte fann skäl att föreslå något tillkännagivande, avstyrkte motionen.

Ett motionsyrkande om gold-plating behandlades av näringsutskottet under våren 2018, och utskottet avstyrkte yrkandet (bet. 2017/18:NU12 s. 56 f.). I sitt ställningstagande framhöll utskottet att frågan om gold-plating är ett stående inslag i de utbildningar Tillväxtverket håller för regelgivare inom myndigheter, departement och kommittéer (s. 79). Vidare noterade utskottet att Statskontoret hade lämnat förslag till regeringen om att Regelrådet ska göra fler granskningar av kommissionens konsekvensanalyser genom att det blir obligatoriskt för Regeringskansliet att skicka kommissionens konsekvensanalyser på remiss till Regelrådet. Utskottet konstaterade att Statskontorets förslag bereddes i Regeringskansliet.

Våren 2018 behandlade konstitutionsutskottet ett par motioner om bl.a. överimplementering av EU-lagstiftning i svensk rätt (bet. 2017/18:KU39 s. 15 f.). I sitt ställningstagande framhöll utskottet på nytt att det finns en risk att genomförandet av EU-rättsliga regler leder till en mer omfattande reglering i Sverige än nödvändigt (s. 19). Utskottet stod fast vid sin tidigare ståndpunkt att den svenska hållningen i unionssamarbetet innebär att kraven på enkelhet och klarhet hävdas med kraft. Det noterades att det av Statsrådsberedningens riktlinjer för genomförande av unionsrättsakter framgår att föreslagna unionsrättsakter ska analyseras noggrant i ett tidigt skede av förhandlingen och att det i riktlinjerna även pekas på vikten av att en analys av eventuella åtgärder som går över unionsdirektivens krav görs såväl ur ett förenklingsperspektiv som ur unionsrättslig synvinkel. Utskottet noterade att Statskontoret lämnat förslag till regeringen om att Regelrådet ska granska kommissionens konsekvensanalyser och att förslaget bereds i Regeringskansliet. Utskottet såg inte skäl att föreslå något tillkännagivande och avstyrkte motionerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motionen.

E-samråd om EU-arbetet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om e-samråd om EU-arbetet.

Motionen

Jan Björklund m.fl. (L) begär i partimotion 2018/19:2040 yrkande 27 att regeringen ska skapa former för nationella e-samråd om EU-arbetet. Motionärerna anför att möjligheten till delaktighet och insyn i regeringens och myndigheternas EU-arbete bör stärkas och även att digitala e-samråd kan vara aktuella för att främja delaktighet.

Pågående arbete

Regeringen beslutade i juli 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda möjligheterna att inom ramen för EU:s nuvarande regelverk och arbetssätt främja insyn, delaktighet och inflytande för aktörer i Sverige när det gäller frågor som beslutas inom EU. I uppdraget ingick att redogöra för de möjligheter till insyn, delaktighet och inflytande som finns i dag samt att analysera kunskapsnivån i Sverige i frågor om EU och hur denna påverkas av olika samhällsaktörer (dir. 2014:112). Utredningen skulle även föreslå åtgärder inom ramen för existerande strukturer för att öka insyn, delaktighet och inflytande i frågor som beslutas inom EU.

I februari 2016 överlämnade utredningen, som tog namnet Utredningen om delaktighet i EU, sitt betänkande EU på hemmaplan (SOU 2016:10) till ansvarigt statsråd. I betänkandet pekade utredningen på brister i viktiga delar av det svenska samhället när det gäller kunskaperna om EU-samarbetet och dess vikt för Sverige. Utredningen konstaterade bl.a. att det fortfarande finns ett stort behov av att öka kunskapen om EU-relaterade frågor bland lärare, journalister, förtroendevalda inom kommuner och landsting samt unga. Utredningen lade även stor vikt vid förslag om att bredda delaktigheten vid beredning av EU-politiska frågor och att förstärka det offentliga samtalet om EU-samarbetet.

I budgetpropositionen för 2019 framhöll regeringen att den i arbetet för att öka delaktigheten, kunskapen och engagemanget kring EU-relaterade frågor i Sverige utgår från betänkandet EU på hemmaplan och att genom anslagsökningen 2018 har flera insatser kunnat göras (prop. 2018/19:1 utg.omr. 1 s. 84). Bland annat genomför Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) en särskild utbildningsåtgärning för förtroendevalda och anställda inom kommuner och landsting, och under 2018 tillfördes Linnéuniversitetet medel. Via Medieinstitutet Fojo erbjuder universitetet särskilda EU-utbildningar för journalister. Regeringen framhöll vidare att genom s.k. EU-handslag har regeringen bjudit in relevanta samhällsaktörer att bidra i arbetet för ökad

delaktighet i EU. I EU-handslaget åtar sig aktörerna att förbättra sitt eget arbete med frågorna. Många av aktörerna arbetar t.ex. för att öka kunskapen om EU, förbättra sin EU-information eller stärka sina samrådsformer i EU-relaterade frågor. Arbetet inleddes i december 2016, och sammanlagt har 77 aktörer valt att ingå EU-handslag, däribland arbetsmarknadens parter, studieförbund, ungdomsorganisationer, universitet, regioner och kommuner.

Det framgår vidare av budgetpropositionen att en viktig del av regeringens delaktighetsarbete handlar om att erbjuda tydliga former för dialog med olika samhällsaktörer. För att skapa bättre samrådsformer med främst det civila samhällets organisationer men även andra aktörer införde regeringen under 2017 en arbetsmetod kallad sakråd. Sakråd i EU-relaterade frågor, s.k. EU-sakråd, har anordnats om olika aspekter av EU:s framtida utveckling samt om vissa lagstiftningsfrågor. Även statsministerns EU-råd med företrädare för arbetsmarknadens parter är en del av arbetet med stärkta samrådsformer.

Regeringen framhåller även att arbetet med att förtydliga förväntningarna på myndigheterna när det gäller deras roll för att öka delaktigheten i EU fortsatte under 2017. Som ett led i arbetet bjöd regeringen in ett fyrtiotal myndighetschefer för en dialog om deras arbete med samråd och information i EU-arbetet. Dialogen fortsatte under 2018. Under 2017 inleddes en utbildningsinsats för myndighetschefer för att tydliggöra myndigheternas roll i EU-arbetet. Utbildningen arrangeras i samverkan mellan Sieps och Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Våren 2018 behandlade konstitutionsutskottet ett motsvarande motionsyrkande om E-samråd om EU-arbetet (bet. 2017/18:KU39 s. 20 f.). I sitt ställningstagande noterade utskottet att det pågår ett löpande arbete inom Regeringskansliet med att integrera EU-relaterad information på regeringen.se och att regeringen vidtagit en rad olika åtgärder för att öka kunskapen om EU i samhället bl.a. genom att öka den bland lärare och journalister samt anställda och förtroendevalda inom kommuner och landsting. Mot denna bakgrund avstyrktes motionsyrkandet. I denna del finns i betänkandet en reservation (L).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sitt tidigare ställningstagande och avstyrker motionsyrkandet.

Konsekvensanalyser om den personliga integriteten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om konsekvensanalyser om den personliga integriteten.

Motionerna

Bengt Eliasson m.fl. (L) begär i kommittémotion 2018/19:2588 yrkande 13 ett tillkännagivande om obligatoriska integritetsanalyser i lagstiftningsarbetet. Enligt motionärerna måste integritetshänsyn spela en viktig roll redan på ett tidigt stadium i lagstiftningsprocessen. I alla direktiv till utredningar om ny lagstiftning bör det enligt motionärerna ingå en obligatorisk bedömning av regelförändringars effekter på människors personliga integritet, på samma sätt som man alltid bedömer effekterna på t.ex. jämställdheten och den regionala utvecklingen.

I motion 2018/19:896 av Betty Malmberg (M) begärs ett tillkännagivande om att 15 § kommittéförordningen ska kompletteras med ett krav på att också redovisa huruvida förslagen har betydelse för den personliga integriteten. Detta är enligt motionären nödvändigt för att kunna fatta goda och överblickbara beslut och för att få bättre kunskap om hur olika förslag påverkar den personliga integriteten.

Gällande ordning

I 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen anges att var och en gentemot det allmänna är skyddad mot betydande intrång i den personliga integriteten, om det sker utan samtycke och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden.

I 14–15 a §§ kommittéförordningen (1998:1474) finns bestämmelser om de konsekvensanalyser som ska genomföras och redovisas av kommittéer och särskilda utredare som har ett utredningsuppdrag beslutat av regeringen. Av bestämmelserna framgår att en redovisning av utredningsförslagets olika ekonomiska konsekvenser ska lämnas. Vidare ska det redovisas om förslagen har betydelse för bl.a. den kommunala självstyrelsen, brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, småföretagares förutsättningar eller jämställdheten mellan kvinnor och män. Enligt 16 § kommittéförordningen anger regeringen närmare i utredningsuppdraget vilka konsekvensbeskrivningar som ska finnas i ett betänkande.

Pågående arbete

Regeringen beslutade i maj 2014 att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att bl.a. följa upp och analysera effekterna i

lagstiftningsarbetet av förstärkningen av grundlagsskyddet för den personliga integriteten genom införandet av 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen (Ju 2014:09, dir. 2014:65, dir. 2016:12). Kommittén, som tog namnet Integritetskommittén, överlämnade i juni 2017 slutbetänkandet Så stärker vi den personliga integriteten (SOU 2017:52) till ansvarigt statsråd. I betänkandet noterar kommittén att det i kommittéförordningen saknas krav på konsekvensanalyser av förslag i förhållande till 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen och till den personliga integriteten över huvud taget. Kommittén anser att det är angeläget att statliga kommittéer och särskilda utredare blir bättre på att uppmärksamma och tillämpa bestämmelsen. Kommittén föreslår därför att regeringen inför en bestämmelse i kommittéförordningen med innebörden att om ett förslag har betydelse för den personliga integriteten i de fall som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen ska dessa konsekvenser beskrivas i betänkandet.

Integritetskommitténs slutbetänkande har remitterats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om att en analys av konsekvenserna för den personliga integriteten ska genomföras i samband med lagförslag (se bl.a. bet. 2008/09:KU17 s. 17 f., bet. 2011/12:KU9 s. 19 f., bet. 2013/14:KU25 s. 24 f. och bet. 2014/15:KU15 s. 18 f.). Utskottet avstyrkte yrkandena med hänvisning till då nyligen genomförda integritetsskyddsutredningar och till att utskottet utgick från att konsekvenserna i integritetshänseende alltid analyseras när nya bestämmelser både om brottsbekämpning och inom andra områden utreds och föreslås.

Våren 2017 behandlade utskottet motsvarande yrkanden (bet. 2016/17:KU24 s. 8 f.). Utskottet, som inte ville föregripa beredningen av Integritetskommitténs utredning, avstyrkte motionsyrkandena.

Senast utskottet behandlade motionsyrkanden om att en analys av konsekvenserna för den personliga integriteten ska genomföras i samband med lagförslag var våren 2018 (bet. 2017/18:KU39 s. 21 f.). Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med hänvisning till att det inte ville föregripa beredningen av Integritetskommitténs utredning. I denna del finns i betänkandet en reservation (L).

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att ett förslag om att i kommittéförordningen införa en bestämmelse om krav på konsekvensanalyser av förslag i förhållande till 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen för närvarande bereds i Regeringskansliet. Detta beredningsarbete bör inte föregripas. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Konsekvensanalyser om utsläpp av växthusgaser

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om konsekvensanalyser om utsläpp av växthusgaser.

Motionen

Jonas Eriksson m.fl. (MP) begär i partimotion 2018/19:2733 yrkande 10 ett tillkännagivande om att kommittéförordningen bör ändras så att ett utredningsförslags påverkan på utsläpp av växthusgaser alltid redovisas. Motionärerna framhåller att för att undvika oönskade och oplanerade effekter som motverkar möjligheten att nå klimatmålet ska offentliga utredningar redovisa om deras förslag har någon påverkan på klimatet.

Gällande ordning m.m.

Kommittéförordningen

I kommittéförordningen (1998:1474) finns bl.a. bestämmelser om kostnadsberäkningar och andra konsekvensbeskrivningar.

Av 14 § kommittéförordningen följer att om förslagen i ett betänkande påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommuner, landsting, företag eller andra enskilda, ska en beräkning av dessa konsekvenser redovisas i betänkandet. Om förslagen innebär samhällsekonomiska konsekvenser i övrigt ska dessa redovisas. När det gäller kostnadsökningar och intäktsminskningar för staten, kommuner eller landsting ska kommittén föreslå en finansiering.

En samhällsekonomisk analys ska i princip ta hänsyn till alla effekter för alla individer i samhället, inklusive klimatrelaterade kostnader och nyttor (SOU 2016:47 s. 152). Utöver denna generella skyldighet föreskrivs särskilt att konsekvenser inom vissa områden ska redovisas.

Om förslagen i ett betänkande har betydelse för den kommunala självstyrelsen ska konsekvenserna i det avseendet anges i betänkandet (15 § kommittéförordningen). Detsamma gäller när ett förslag har betydelse för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet, för små företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt i förhållande till större företags, för jämställdheten mellan kvinnor och män eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

Om ett betänkande innehåller förslag till nya eller ändrade regler ska enligt 15 a § kommittéförordningen förslagets kostnadsmässiga och andra konsekvenser anges i betänkandet. Konsekvenserna ska anges på ett sätt som motsvarar de krav på innehållet i konsekvensutredningar som finns i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Av 16 § kommittéförordningen följer att regeringen anger närmare i utredningsuppdraget vilka konsekvensbeskrivningar som ska finnas i ett betänkande.

Konsekvensutredning vid regelgivning

Innan förvaltningsmyndigheter under regeringen beslutar föreskrifter och allmänna råd ska myndigheten så tidigt som möjligt utreda föreskrifternas eller de allmänna rådens kostnadsmissiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning.

Bestämmelser om detta finns i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning. I förordningen finns en allmän beskrivning av vad en konsekvensutredning ska innehålla. Därutöver finns särskilt angett hur konsekvenser för företags villkor samt för kommuner och landsting ska beskrivas.

Miljökonsekvensbeskrivningar

I 6 kap. miljöbalken finns bestämmelser om miljökonsekvensbeskrivningar och de bedömningar som ska göras vid prövning av verksamheter och åtgärder respektive planer och program. Reglerna ska tillämpas av beslutande myndigheter.

Pågående arbete

Regeringen beslutade i juli 2010 att ge en parlamentarisk kommitté i uppdrag att lämna förslag till regeringen om hur miljö kvalitetsmålen och generationsmålet kan nås (dir. 2010:74). Kommitténs övergripande uppdrag var att utveckla strategier med etappmål, styrmedel och åtgärder inom av regeringen prioriterade områden. Arbetet skulle genomföras i nära samarbete med näringsliv, ideella organisationer, kommuner och myndigheter.

Kommittén, som tog namnet Miljömålsberedningen, överlämnade i juni 2016 betänkandet En klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige (SOU 2016:47). I betänkandet föreslår kommittén bl.a. att det införs bestämmelser om konsekvensanalys om effekter på klimatet i kommittéförordningen och i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning (s. 149). Kommittén framhåller att förslagen innebär att eventuella konflikter mellan klimatmålet och andra samhällsmål sannolikt kommer att kunna undvikas, samtidigt som positiva synergier tillvaratas (s. 461).

Miljömålsberedningens förslag till bestämmelser om konsekvensanalyser om effekter på klimatet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att ett förslag om att i kommittéförordningen införa en bestämmelse om konsekvensanalyser om effekter på klimatet för närvarande

bereds i Regeringskansliet. Detta beredningsarbete bör inte föregripas. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Lättläst svenska i Statens offentliga utredningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om lättläst svenska i Statens offentliga utredningar.

Motionen

Per Lodenius (C) begär i motion 2018/19:2253 ett tillkännagivande om att säkerställa att offentliga utredningar alltid ska innehålla en sammanfattning på lättläst svenska. Detta är enligt motionären viktigt för att bredda det demokratiska samtalet och ge fler möjlighet att ta del av och ge sitt svar på viktiga statliga utredningar.

Gällande ordning

Av 13 och 22 §§ kommittéförordningen (1998:1474) framgår att en kommitté ska redovisa sitt uppdrag i ett eller flera betänkanden och att betänkanden ska tryckas och ges ut i serien Statens offentliga utredningar (SOU). Ett betänkande ska vara koncentrerat och inriktat på väsentligheter (17 § kommittéförordningen). Innehållet ska disponeras och presenteras så att läsarna lätt kan ta del av och bedöma kommitténs förslag och andra slutsatser. I varje betänkande ska det finnas en sammanfattning. Språket i ett betänkande ska vara enkelt och klart (18 § kommittéförordningen).

Enligt 11 § språklagen (2009:600) ska språket i offentlig verksamhet vara vårdat, enkelt och begripligt. I förarbetena till bestämmelsen anges att innebörden av att språket ska vara vårdat är att det ska följa gängse språknormer (prop. 2008/09:153 s. 32). Att språket ska vara enkelt innebär att det ska ligga relativt nära talspråket, och att språket ska vara begripligt innebär att det ska vara anpassat så att mottagaren bör kunna förstå. Av förarbetena framgår vidare att det är angeläget att samhällsinformationen utformas med tanke på att många människor har läs- och skrivsvårigheter och att detta också får anses ligga i uttrycken enkelt och begripligt.

Tidigare och pågående arbete

Regeringen beslutade i oktober 2012 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av statens insatser på området lättläst (dir. 2012:109). Syftet med översynen var att ge ett beslutsunderlag till regeringen för eventuella reformer och prioriteringar. Frågan om lättläst samhällsinformation ingick inte i översynen, men utredningen konstaterade att ett tydligare uppdrag och

skarpare tillsyn av tillgängligheten av myndigheters samhällsinformation på lättläst är ett område som bör ingå i statens uppgift (SOU 2013:58).

Myndigheten för tillgängliga medier har i uppdrag att vara ett nationellt kunskapscentrum för tillgängliga medier och arbeta för att alla ska ha tillgång till litteratur och samhällsinformation utifrån vars och ens förutsättningar, oavsett läsförmåga eller funktionsnedsättning.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om lättläst information på myndigheters webbplatser (se bl.a. bet. 2009/10:KU29 s. 6 f., bet. 2010/11:KU23 s. 38 f. och bet. 2015/16:KU17 s. 19 f.). Våren 2016 ansåg utskottet att det saknades skäl att tillstyrka yrkandena med hänvisning till de krav som redan ställs på offentlig verksamhet och statliga myndigheter i språklagen (bet. 2015/16:KU17 s. 23).

Våren 2017 behandlade utskottet en motion om lättläst svenska i Statens offentliga utredningar (bet. 2016/17:KU24 s. 11 f.). I sitt ställningstagande konstaterade utskottet att det framgår av kommittéförordningen att språket i Statens offentliga utredningar ska vara enkelt och klart samt att språklagen anger att språket i offentlig verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt. Utskottet fann inte skäl att ta något initiativ i frågan och avstyrkte därför motionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motionen.

Märkning av propositioner med berört utskott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om märkning av propositioner med berört utskott.

Motionen

I motion 2018/19:369 yrkande 2 av Markus Wiechel (SD) begärs ett tillkännagivande om att propositioner ska märkas med berörda utskott. Motionären anför att studenter och andra intresserade ofta använder sig av propositioner för att lära sig mer om hur lagstiftningsprocessen går till eller hur regeringen lägger fram förslag till riksdagen. Propositioner bör inte bara ses som regeringens förslag till riksdagens ledamöter utan också som handlingar för allmänheten. Med anledning av detta bör propositioner tydligt märkas med det utskott som berörs av den aktuella propositionen.

Gällande ordning

Enligt 4 kap. 3 § regeringsformen (RF) väljer riksdagen inom sig utskott, däribland ett konstitutionsutskott och ett finansutskott, enligt bestämmelser i riksdagsordningen (RO). Av 7 kap. 2 § RO följer att riksdagen inom sig för varje valperiod ska välja ett konstitutionsutskott, ett finansutskott och ett skatteutskott samt så många övriga utskott som behövs för riksdagsarbetet. Riksdagen kan även under valperioden välja utskott för längst den tid som återstår av valperioden. Av tilläggsbestämmelse 7.2.1 RO framgår vilka utskott som riksdagen ska välja.

Enligt 4 kap. 4 § RF får regeringen och varje riksdagsledamot i enlighet med bestämmelser i riksdagsordningen väcka förslag i fråga om allt som kan komma under riksdagens prövning, om inte annat anges i regeringsformen. Av 4 kap. 5 § RF följer att ett ärende som har väckts av regeringen eller en riksdagsledamot bereds av ett utskott innan det avgörs, om inte annat anges i regeringsformen.

Regeringen lämnar förslag till riksdagen genom propositioner (9 kap. 2 § första stycket RO). En proposition ska innehålla regeringens protokoll i ärendet, en redovisning av ärendets beredning och skälen för regeringens förslag. Propositioner med lagförslag ska i förekommande fall innehålla Lagrådets yttrande.

En proposition ska ges in till Riksdagsförvaltningen (tilläggsbestämmelse 9.2.1 RO). Den anmäls vid ett sammanträde med kammaren efter det att den har gjorts tillgänglig för ledamöterna. Av 10 kap. 2 § RO följer att kammaren ska hänvisa propositioner till ett utskott för beredning.

Ärendefördelningen mellan utskotten framgår av bestämmelser i riksdagsordningen. Av 7 kap. 5 § RO följer att riksdagen i en tilläggsbestämmelse föreskriver enligt vilka grunder som ärenden fördelas mellan utskotten, utöver vad som framgår av 7 kap. 8–10 §§ RO. Sistnämnda bestämmelser reglerar konstitutionsutskottets och finansutskottets uppgifter och ämnesområden samt skatteutskottets ämnesområden. Av tilläggsbestämmelse 7.5.1 RO framgår att utskottens ämnesområden anges i en bilaga till riksdagsordningen. Ärenden som hör till ett och samma ämnesområde ska hänvisas till samma utskott (7 kap. 5 § RO).

I 10 kap. RO finns bestämmelser om utskottens beredning och behandling av ärenden. Utskotten ska avge betänkanden till kammaren över de propositioner som hänvisats till dem eller har överlämnats från ett annat utskott (10 kap. 3 § RO). Av 10 kap. 7 § RO följer att ett utskott får ge ett annat utskott tillfälle att yttra sig i ett ärende eller en fråga som berör det andra utskottets beredningsområde.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet har tidigare behandlat motionsyrkanden om att propositioner ska märkas med berörda utskott (bet. 2014/15:KU19 s. 10 f., bet. 2015/16:KU29 s. 8 f. och bet. 2016/17:KU24 s. 14). Utskottet framhöll bl.a.

att det framgår av bestämmelser i riksdagsordningen hur ärendena ska fördelas mellan utskotten och att det inte sällan förekommer att förslagen i en proposition rör flera utskotts ämnesområden. Det är alltså först efter att en proposition lämnas till riksdagen som beslut fattas om vilket utskott som ska bereda ett ärende. Vilket som är det berörda utskottet framgår därefter av riksdagens webbplats. Utskottet konstaterade vidare att utskottsindelningen liksom departementsindelningen kan ändras över tid. Motionsyrkandena avstyrktes.

Senast utskottet behandlade ett motionsyrkande om märkning av propositioner med berört utskott var våren 2018 (bet. 2017/18:KU39 s. 28 f.). I sitt ställningstagande framhöll utskottet att efter det att regeringen har lämnat en proposition till riksdagen anmäls den vid ett sammanträde i kammaren, att kammaren hänvisar propositionen till ett utskott för beredning och att berört utskott därefter framgår av riksdagens webbplats. Utskottet, som liksom tidigare ansåg att det inte fanns skäl för riksdagen att ta något initiativ i frågan om märkning av propositioner, avstyrkte motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sina tidigare ställningstaganden och avstyrker motionsyrkandet.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2018/19:103 Kommittéberättelse – kommittéernas verksamhet under 2018.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:369 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att märka propositioner med berörda utskott och tillkännager detta för riksdagsstyrelsen.

2018/19:896 av Betty Malmberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 15 § kommittéförordningen (1998:1474) ska kompletteras med ett krav på att också redovisa huruvida förslagen har betydelse för den personliga integriteten och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1843 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om överimplementeringen av EU-lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2040 av Jan Björklund m.fl. (L):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska skapa former för nationella e-samråd om EU-arbetet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2253 av Per Lodenius (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga utredningar (SOU) bör innehålla en sammanfattning på lättläst svenska och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2588 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatoriska integritetsanalyser i lagstiftningsarbetet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2733 av Jonas Eriksson m.fl. (MP):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommittéförordningen bör ändras så att påverkan på utsläpp av växthusgaser av utredarens förslag alltid redovisas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.